T.C.
İ Z M İ R
DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ
(ASKERİLİKTEN BAĞIŞIKLIĞI)
HAZIRLIK No: 2000/130

KARAR No: 2000/ 59

SORUŞTURMA KARARI

(BAĞIŞIKLIĞIN İPTALİ)

DAVACI : K.H.

İDDİANIN MAHİYETİ: Bergama Kaymakamlığı.

SANIKLAR : 1-Cafer KURTARAN,Kasım oğlu,1963 doğ.lu.İzmir Bergama Belediye mah.mülk.kay.ş.Seyit Abdullah Cd.Akmal Apt.No:6/13 Bahçeli İzmir adresinde oturur.

2-Bayram İBİŞ,İbrahim oğlu,1963 doğ.lu.İzmir Bergama Tuzaklı mah.mülk.kay.Sarıkaya Cd.No:10/2 Bergama adresinde oturur.

3-Ayhan TAŞKIN,Selahattin oğlu,1958 doğ.lu.İzmir Bergama mülk.kay.memuru eşi,Emel Sener ayn.Bergama adresinde oturur.

4-Zafer KESKİN,Ramazan oğlu,1959 doğ.lu.İzmir Bergama Tuzaklı mülk.kay.Emniyet tekel durağı Bergama adresinde tekstilcilik yapar.

5-Ülkü Afşar AFŞAR,Kamil oğlu,1937 doğ.lu.Manisa Akhisar Bayırbucak Hürriyet mah.Afşar Apt.Ali Rıza Efendi İlköğretim Okulunda öğretmenlik yapar.

6-Ufuk AKLAN,Mahmut Nuri oğlu,1957 doğ.lu.İzmir Akhisar Bayırbucak Hürriyet mah.mülk.kay.

7-Erol ÜNİBİL,İbrahim oğlu,1960 doğ.lu.İzmir Bergama Tuzaklı mah.mülk.kay.Ali Bergama adresinde öğretmenlikyapar.

8-Aygen KÜÇÜKÖZYÜREĞİR,Ahmet oğlu,1967 doğ.lu.Balıkçılık Kulübünde Kaptanlığı mah.mülk.kay.Ticaret Limanı Bergama'da öğretmenlik yapar.

9-Tahir ÜNAL,Hayrani oğlu,1966 doğ.lu.Aşçı Tuzaklı Çaycılığı mahallesinden Ticaret Limanı Bergama adresinde ikamet etmekte.

10-Salahattin BAYINDIR,Selahattin oğlu,1967 doğ.lu.İzmir Bergama Palog mah.mülk.kay.Bergama'da ikamet eder.

11-Mehmet ALBAYRAK,Mustafa oğlu,1951 doğ.lu.Bergama Belediye mah.mülk.kay.Bergama'da ikamet eder.

../..

60-Osmal KILINÇ,İbrahim oğlu,1962 dğ.lu,İmralıbergama Burlice köy
mür.kay.eyni yerde oturur.

61-Hasan EMRAL,Mehmetin oğlu,1963 dğ.lu,İmralıbergama Burlice köyü
mür.kay.eyni yerde oturur.

DUÇ : Suç ihtifaka

DUÇ TARİHİ : 26.1.2000 ve öncesi.

Mahkemelik evrakın incelendi;

Bergama Kaymakamlığının suç duyurusu nedeniyle tahkikat yapılıp
dosya görevsizlikle DGM C.Başsavcılığınca gönderilmiş ise de,mevcut dosya ic
beriyle suç ihtifaka ve eğitim işlemek için para okuyturmak suçunun unsurları
bulunmadığı,sanıkların savunmalarının tespit edilmediği anlaşılmakla,Sanık
ifadeleri tespit edilerek yeniden değerlendirme yapılması yeni deliller bulunma
si halinde dosyanın geri gönderilmesi bu halde adımız suçun unsurlarının bulu
madığı nedeniyle DGM C.Başsavcılığının görevsizlik,dosyanın geriyi Bergama
C.Başsavcılığına gönderilmesine karar verildi.31.7.2000

İmza
DGM C.Başkanı

T.C.
YARGITAY
4. HUKUK DAİRESİ

Esas	Karar
2001/3884	2001/8478

YARGITAY İLAMI

MAHKEMESİ	:Ankara Asliye 5. Hukuk Mahkemesi
TARİHİ	:25/11/1999
NOSU	:1998/13-1999/749
DAVACI	:Mehmet Emin Kural ve 68 arkadaşı vekili Avukat Senih Özay
DAVALI	:1-Mesut Yılmaz vekili Avukat R. Erden Arısoy 2-İmren Aykut vekili Avukat M. Oktar Aykut 3-Erol Çakır vekili Avukat Mesut Güneş 4-Cumhur Ersümer vekili Avukat R. Erden Arısoy 5-Halil İbrahim Özsoy vekili Avukat Mehmet Günaydın 6-Yaşar Topçu vekili Avukat Akın Balcı 7-Zeynep Arat

Davacı Mehmet Emin Kural ve arkadaşları vekili Avukat Senih Özay tarafından davalılar Mesut Yılmaz ve diğerleri aleyhine 6/1/1998 gününde verilen dilekçeler ile yargı kararı gereğinin yerine getirilmemesi nedeniyle manevi tazminat istenmesi üzerine yapılan yargılama sonunda; Mahkemece davalı Zeynep Arat hakkında karar verilmesine yer olmadığına, diğer davalılar hakkındaki istemin reddine, davacı Halil Erol'un davasının açılmamış sayılmasına dair verilen 25/11/1999 günlü kararın Yargıtayda duruşmalı olarak incelenmesi Halil Erol dışında kalan davacılar vekili tarafından süresi içinde istenilmekle. daha önceden belirlenen 25/9/2001 duruşma günü için yapılan tebligat üzerine temyiz eden davacılar adına Avukat Senih Özay ile karşı taraftan davalılar Mesut Yılmaz ve Cumhur Ersümer adına Avukat R. Erden Arısoy davalı Erol Çakır adına Avukat Mesut Güneş geldiler, öteki davalılar adına kimse gelmedi. Açık duruşmaya başlandı. Süresinde olduğu anlaşılan temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve hazır bulunanların sözlü açıklamaları dinlendikten sonra taraflara duruşmanın bittiği bildirildi. Dosyanın görüşülmesine geçildi. Tetkik hakimi tarafından hazırlanan rapor ile dosya içerisindeki kağıtlar incelenerek gereği görüşüldü.

1-Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı kanıtlarla yasaya uygun gerektirici nedenlere, özellikle delillerin değerlendirilmesinde bir isabetsizlik görülmemesine göre davacıların davalı İmren Aykut hakkındaki temyiz itirazları reddedilmelidir.

2-Diğer davalılara yönelik temyiz itirazlarına gelince; dava, yargı kararının uygulanmaması sonucu uğranılan zararın ödetilmesi istemine ilişkindir. Davacılar, İzmir İdare Mahkemesi tarafından verilip kesinleşen "siyanür liçi yöntemiyle" altın aranmasına izin verilmesinde kamu yararı bulunmadığından işlemin iptaline ilişkin karar gereğini yerine getirmeyen davalılardan manevi tazminat alınması isteminde bulunmuşlardır. Yerel mahkeme, yargı kararının yerine getirildiğini benimseyerek istemi reddetmiştir. Karar davacılar tarafından temyiz edilmiştir.

-/-

Dosyaya yansıyan bilgi ve belgelerden, Bergama İlçesi, Ovacık ve Çamköy köyleri çevresinde Eurogold Madencilik A.Ş. tarafından yapılacak altın madeni işletmeciliğine, taahhütname koşullarının yerine getirilmesi, işletme öncesinden işletme kapandıktan sonraki süreçte firmanın sorumluluğunun sona ermesine kadar geçecek süre içerisinde İzmir Valiliği'nin başkanlığında ve eşgüdümünde oluşturulacak İzleme Denetleme Komisyonunca faaliyetin taahhütname çerçevesinde izlenmesi ve denetlenmesi, çevre mevzuatına uyulması, ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yürürlükteki mevzuat uyarınca diğer önlemlerin ve izinlerin alınması kaydıyla maden işletmeciliği yapılmasında sakınca görülmediğine ilişkin Çevre Bakanlığı işleminin iptali istemiyle davacılar tarafından açılan davanın İzmir 1. İdare Mahkemesince reddedildiği, davacıların temyizi üzerine Danıştay 6. Dairesince "...siyanür liçi yöntemiyle altın madeni işletilmesine izin verilmesi yolundaki dava konusu işlemde kamu yararına uygunluk" bulunmadığı belirlenerek, davanın reddi yolunda verilen idare mahkemesi kararının bozulmasına karar verildiği, yerel idare mahkemesince bozmaya uyularak aynı gerekçeyle işlemin iptal edildiği, iptal kararının Çevre Bakanlığına 20.10.1997 gününde tebliğ edildiği, yargı kararı gereğini yerine getirerek siyanürle altın çıkartılmasını engelleyecek konumda bulunmayan adı geçen Bakanlığın 23.10.1997 gününde Başbakanlık, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, İzmir Valiliği ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığının İzmir Bölgesi Müdürlüğüne iptal kararını gönderdiği ve iptal edilen görüşünü temel alınarak kurum ve kuruluşlarca tesis edilen işlemlerin yeniden değerlendirilerek yargı kararı gereğinin yerine getirilmesini istediği anlaşılmaktadır.

Kararın ilgili Bakanlıklara gönderildiği ve tebliğ edildiği tarihte davalılardan Mesut Yılmaz Başbakan, Cumhur Ersümer, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, Halil İbrahim Özsoy Sağlık Bakanı, Yaşar Topçu Bayındırlık ve İskan Bakanı, Erol Çakır İzmir Valisi olarak görevde bulunmaktadırlar. Adı geçen Bakanlıklara usulüne uygun olarak tebliğ yapıldığı ve bilgi sunulmasına karşın yasada öngörülen süre içerisinde, siyanür liçi yöntemiyle altın madeni çıkartılmasını önleyici eylemde bulunmadıkları, işlem tesis etmedikleri ve böylece yargı kararını uygulamadıkları anlaşılmaktadır.

Anayasanın 112. maddesinde Başbakanın, Bakanlar Kurulunun başkanı olarak, Bakanlıklar arasında işbirliğini sağlayacağı, her bakanın, Başbakana karşı sorumlu olup ayrıca kendi yetkisi içindeki işlerden ve emri altındakilerin eylem ve işlemlerinden de sorumlu olduğu, Başbakanın, bakanların görevlerinin Anayasa ve kanunlara uygun olarak yerine getirilmesini gözetmek ve düzeltici önlemleri almakla yükümlü bulunduğu; yine Anayasanın 138/son maddesinde; yasama ve yürütme organları ile idarenin mahkeme kararlarına uymak zorunda oldukları; bu organlar ve idarenin mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremeyeceği ve bunların yerine getirilmesini geciktiremeyeceği kuralı bulunmaktadır.

Diğer taraftan, 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 28. maddesinde ise; Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idarenin, kararın tebliği tarihinden itibaren otuz gün içinde işlem tesis etmek veya eylemde bulunmak zorunda bulunduğu, aynı maddenin 4. fıkrasında, mahkeme kararlarını otuz gün içinde yerine getirmeyen kamu görevlisi hakkında tazminat davası açılabileceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca, ceza hukuku yönünden, yargı kararlarının gereklerini yerine getirmeyen kamu görevlilerinin eylemleri, kişilerin haklarını çiğneyip zarar verdiğinden, keyfi davranma olarak nitelenerek Türk Ceza Yasasının 228. maddesi kapsamında suç sayılmıştır.

Uygulamada, yargı kararlarını yerine getirmeyenlerin suç işledikleri, tazminatla da sorumlu tutulacakları kabul edilmektedir. Yargı kararını uygulamak durumunda bulunanların, kararın eksikliğini veya yanlışlığını tartışma yetkileri bulunmadığı gibi, bu kararları eksik uygulamaları, uygulamış gibi davranarak işleme yapay bir görüntü vermeleri de kararın uygulandığı sonucunu doğurmaz. Kararın 30 gün içinde uygulanmamış olması kişisel sorumluluk için yeter sayılmaktadır.

Bu durumda, yukarıda açıklanan yasal düzenlemeler ve somut olaydaki olgular birlikte değerlendirildiğinde, yargı kararı gereğinin yerine getirilmemesi biçiminde gerçekleşen davalıların haksız eylemi sonucunda davacıların kişilik haklarının zarar gördüğü benimsenmelidir. Yerel mahkemece, İmren Aykut dışındaki davalıların sorumluluğu yönünde hüküm kurulmak gerekirken, dosyadaki olgulara yanlış anlam verilerek istemin tümden reddedilmiş olması usul ve yasaya uygun düşmediğinden kararın bozulması gerekmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda (2) nolu bentte gösterilen nedenler BOZULMASINA; diğer temyiz itirazlarının (1) sayılı bentte gösterilen nedenlerle reddine temyiz edene davacılar yararına takdir olunan 97.500.000 lira duruşma avukatlık ücretin İmren Aykut dışındaki davalılara yükletilmesine ve peşin alınan harcın istek halinde g verilmesine 25/9/2001 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Bilal Kartal	Ülkü Aydın	Salim Öztuna	Yüksel Acun	Mustafa Kıcalıoğlu

Karşılaştırıldı. **MTT**